

27. 4. 2001

1.

Hyvää huomonta lukion ja yläasteen opettajat ja oppilaat.

Tänä aamuna teitä tervehtivät Liedon sotaveteraanit toivottaen hyvää koulupäivää ja menestystä opinnoillenne.

Kun äsken tulitte tänne Koulunmäelle huomasitte, että siniristiliput oli nostettu salkoihin. Monikohan muisti, että tänään on Kansallinen Veteraanipäivä. Tätä huhtikuun 27. päivää vietetään veteraanipäivänä siksi, että v.1945 tasan 56 vuotta sitten sotatoimet päättyivät Lapin Käsivarressa Kilpisjärvellä. Samalla saattoivat maamme puolustajat vihdoinkin läskeä aseensa, joita he olivat kantaneet lokakuusta 1939 alkaen. Suomi taisteli noina vuosina kolme sotaa: ensin 105 päivää kestäneen katkeran kamppailun talvisodan ja yli 3 vuotta jatkuneen jatkosodan Neuvostoliittoa vastaan sekä tämän päätyttyä vielä Lapin sodan saksalaisten karkoittamiseksi, kuten välirauhan ehdoissa oli määrätty.

Suomen kansa ponnisti silloin voimansa äärimmilleen, oli kysymys elämästä tai kuolemasta. Jos emme olisi pystyneet sulkemaan hyökkääjän tietä, monet isoisistänne ja -äideistänne olisivat saaneet opetella ryssänkieltä jossain Uralin tienoilla. Säilyitimme kuitenkin itsenäisyytemme, oman kieleemme, saamme kehittää elinkeinoelämäämme. Itsenäisyys on ollut perusta hyvinvointimme rakentamiselle. Uskonto on henkinen voimamme, joka vaikuttaa kaikkeen kulttuuriimme.

Itsenäisyydestämme olemme maksaneet kovan hinnan: sodassa kaatui tai kuoli lähes 90000 suomalaista, haavoittuneita oli n.200000, joista yli 50000 jäi invalideiksi. Kotinsa joutui jättämään n.400000. Rauhanteossa menetimme Karjalan ns. Pietari Suuren rajaa myöten, Lapin rajoilta osan Sallaa ja Jäämeren rannalta Petsamon, lisäksi Suomenlahden tärkeimmät saaret ja vielä piti vuokrata Porkkalan alue Helsingin kupeelta.

Me nykyiset harmaapäiset, hitaasti askeltavat sotaveteraaniukot, jotka voi tunnistaa pienestä tammenlehvästä takin käänteessä olimme kuutisenkymmentä vuotta sitten nuoria miehiä elämämme parhaassa kunnossa. Monet liiankin nuoria. Eräiltä oli koulu jäänyt kesken, kun tuli kutsu armeijaan. Moni jatkoi koulunsa loppuun sodan päätyttyä. Itsekin olin 24 vuotias sodan päättyessä ja olin jo tehnyt yli 5v kestäneen sotareissun.

Koulunne tämän kevään abiturienteista useat ovat lähiaikoina lähdössä sotaväkeen, tuolloin ^{monet} useat meistä lähtivät samanikäisinä oikeaan sotaan. ^{Suomi tarvitsee mieheensä} Toki suurin osa oli vanh-empia, ikä vaihteli n. 40-20 välillä.

Vapaaehtoisten naisten, lottien, usein nuorten neitosten, osuus erilaisissa toimissa sotatoimialueella oli huomattavan suuri. Heitä oli näissä tehtävissä jatkuvasti n. 12-13000, vapauttaen vastaavan määrän miehiä. Lottia kaatui n. 300.

Kotirintaman työt jäivät naisten, lasten ja vanhusten tehtäviksi, eikä silloin esim. maataloudessa ollut traktoreita ja puimureita. Kaikesta oli puutetta, aina ruokaa ja vaatetta myöten.

Sota on ehkä kauhein asia, mikä kansakuntaa kohtaa. Näette sitä telkkarista päivittäin liiankin kanssa. Kyllä mekin pelkäsimme, "kun tulta löi taivas ja maa", kuten Veteraanin iltahuuto-laulussa sanotaan. Kyllä siinä turvautui Jumalan apuun. Sota opetti pitämään huolta toisista, kaveria ei jätetty. Sama asevelihenki jatkuu yhä sotiemme veteraanien keskuudessa. Meillä on melko vilkasta yhdistystoimintaa, erilaisina kokoontumisineen, kuntoutumista pyrimme saamaan sekä fyysiselle että henkiselle puolelle. Kun sotiemme veteraani kutsutaan viimeiseen iltahuutoon, yhdistyksemme on mukana hänen siunaustilaisuudessaan.

Jotta teille varmaankin kovin kaukaisilta tuntuvat taistelumme itsenäisyytemme turvaamiseksi tulisivat tutummiksi kutsumme lukion oppilaita, luokka kerrallaan esim. historian opettajan johdolla koresellemme pitämään jokusen leirikoulutunnin. Käykääpä myös sankarihaudoilla, vaikkapa leskemassa yhden ylioppilasruusuistanne, kun tällainen ilonpäivä koittaa. Muistakaa, heille kallis oli maa.

Ja lopuksi jalkaväenkenraali Adolf Ehrnroothin sanoin:
Suomi on hyvä maa, paras maa meille suomalaisille. Se on puolustamis n arvoinen maa ja sen ainoa puolustaja on Suomen oma kansa.

Hyvää päivänjatkoa ja tervetuloa illalla veteraanipäivän juhlaan.